

Spolupráce s prarodinou

*Ve volném pokračování minulého článku **Spolupráce s rodinou** se teď zaměříme na rodiče rodičů, kteří k nám občas vodí děti a zase si je (naštěstí) vyzvedávají. Fungování ve školce tak získává další rozměr a my se musíme potýkat (většinou pozitivně, ale bohužel někdy i negativně) s dalšími lidmi, kteří mají nezanedbatelný vliv na naše svěřence.*

Ve své praxi jsem se setkal s nespočtem prarodičů (a to pomíjím tety, strýce, další příbuzné, kamarády rodičů, kteří také s našimi dětmi přicházejí do styku), z nichž má samozřejmě každý nějaké ambice ohledně výchovy a vzdělávání vnoučat, které nejsou vždy kompatibilní s výchovným stylem jejich dětí a zeťů a snach. „Prosím vás, jak se vám zdá náš Vašík?“ ptá se mě jednou jeden děda, za kterým stojí babi. Jsou to takoví milí nedůchodci (prarodiče mající ještě daleko do důchodu, jak je dnes naprosto běžným zvykem), jimž velmi záleží na jejich jediné dceři a jediném vnukovi. „Dobrý den, mně přijde hrozně chytrej, akorát se mi zdá, že z něj doma dělaj pokládek, vopečovávaj ho a tak,“ říkám na rovinu. „Mluvíte mi z duše,“ praví babi, „my to tý naší holce říkáme furt, ale vona si nenechá nic říct, protože už jsme starý a ničemu nerozumíme.“ – „A zároveň by z něj chtěla mít takovýho toho frajera, ale von na to není, co?“ povídám. „Přesně,“ přikyvuje děda, „Vašík bude spíš do laboratoře nebo k počítači, ale ne, šup

s ním na fotbal a šup s ním na házenou, i když je na to levej.“ Nemůžu než souhlasit. „No nic, promiňte, že votravuju, ale je očividný, že nejsme jediný, co to tak viděj,“ skoro se omlouvá babi, že konzultuje stav vnuka s třídním učitelem. Přitom to je tak, jak by to přesně mělo být. Na výchově a vzdělávání se nepodílí jen rodiče, ale široká škála lidí, mezi něž se prarodiče počítají na předních místech.

Propast generací

A pak se stane, že do školky přijde dokonce prababička. Každý den. Ve svých osmdesáti šesti letech. Protože otec má jen dovolené hodiny, babička žije sto kilometrů daleko, širší rodina z otcovy strany je úplně ze hry, dědeček není, a matka? Tam si to asi může každý domyslet, zvlášť když napíšu, že otec je bezva chlap. Tolik k realitě. „Dobrý den, pane učiteli,“ uklání se pomalu ta šestaosmdesátiletá dáma na úrovni, na jaké si přeje být každý člověk, který se vůbec dostane na metu osmdesáti šesti let. „Dobrý

den,“ usmívám se na ni, já, kterému ještě není ani třicet, což znamená, že máme mezi sebou nějakých šedesát let, a přitom se mnou jedná s takovou úctou! Holt se lidé dříve chovali k učitelům jako k absolutní autoritě, ostatně jak by to mělo být i dnes. Mělo. „Já se chci zeptat na naši Martinku. Prospívá dobře? Zvládne tu školu?“ – „Martina bude úplně bezvadná,“ odpovídám popravdě, „sice toho moc nenamluví, znáte ji, ale všechno zvládá, ví a nestává se, že by měla s něčím nějaký komplikace.“ – „Moc děkuju, pane učiteli, pro mě je vaše slovo jako zákon, Martinka furt vykládá, jaký je to tady skvělý, tak jsem moc ráda, že tu třeba nedělá problémy a tak.“ – „Problémy jsou to poslední, co by mě ve spojení s Martinou napadlo,“ loučím se s ní a taktak zamačkávám slzu. Generace samozřejmě nejsou obecně platné, ale tihle opravdu staří lidé, to je teprve grácie, to si může dnes nechat 99 % lidí zdát, včetně mě samozřejmě.

Moderní prarodiče

Každý z nás to zažil. Věk matek se obecně zvyšuje, a tak se někdy stane, že vlastně ani nevíme, jestli si pro dítě přišla matka nebo babička (otec nebo dědeček). Ne že by rodiče vypadali tak špatně, právě naopak. Prarodiče vypadají moc dobře. Nehledě na to, že když se sejdou okolnosti, že jedna matka porodila ve čtyřiceti (dnes už nic extrémně výjimečného) a druhá ve dvaceti, přičemž její matka na tom byla stejně, máme tu dvojici matka / babička, které jsou stejně staré. A v tom aby se pak čert vyznal! Byl začátek září, nové děti, neokoukaní rodiče. „Dobrý den, já si jdu pro Péťu,“ říká mi velmi pohledná žena středního věku. „Dobrý den, hned ho zavolám, jo a potřebuju zaplatit to divadlo.“ – „Ééé, jo, dobře, o divadlu nic nevím, ale to je jedno. Kolik to bude?“ – „55, včera jsem to říkal vašemu manželovi, dušoval se, že to prej vyřídí,“ usmívám se. „Tak to je zvláštní,“ usměje se i ona, „protože můj manžel, jestli se tomu tak dá říkat, žije už pár let v Německu s takovou moc milou sekretářkou.“ – „Cože?“ zaplavuje mi mozek přívalem nesourodých myšlenek, protože někde se očividně stala strašlivá chyba. Péťu máme ve třídě jenom jednoho. Fakt tu včera byl Péťův táta a sliboval, že dneska bude divadlo zaplacené. Tak co jsem přehlédl? Úsměv přede mnou se stále rozšiřuje a já tuším nějakou zradu. „Asi myslíte mého zetě, že jo?“ – „Hm, aha, takhle,“ cítím, jak rudnu. „To je v pohodě, nás si s dcerou pletou pořád, nic se neděje,“ směje se netušená babička. „Aspoň máme příhodu na vyprávění, ne?“

Prarodiče vyzvedávací

Vždy mě mrzelo, když jsem se setkal (naštěstí výjimečně) s někým, kdo nejevil vůbec žádné známky snahy o kontakt s námi učiteli. Prostě si přišel vyzvednout dítě a hotovo. Zkoušeli to i nějací rodiče, ale ti samozřejmě neuspěli, protože věcí k řešení je prostě moc na to, abychom se mohli vzájemně ignorovat. U dědečka nebo babičky, kteří se objeví jednou za čtvrt roku a přijdou si prostě jenom pro dítě, je to jiné. I vztah a kontakt s prarodiči ukazují vzhled do fungování rodiny a nám může pomoci odhalit spoustu skrytého, co samozřejmě ve třídě nemůžeme postihnout. Bez interakce se logicky pracuje velmi komplikovaně. A právě interakce mezi vnoučetem a prarodiči dává celé rodině (do které po tu dobu tří let patříme chtě nechtě také my) nový rozměr. Je to prostě škoda, a já samozřejmě chápu, že někdo je takový, že nechce investovat do komunikace s někým cizím, se kterým se vidí jednou za uherský rok, ale přijde mi to jako mrhání potenciálem. Koneckonců nám jde, jak už jsem psal minule, o jediné – aby děti uspěly ve škole a později i v životě.

Namaloval Vítek Horák, 5 let, MŠ Roveň, Rychnov nad Kněžnou

Děd Vševed a Baba Jaga

Někdy se samozřejmě stane, že prarodiče všechno ví, všude byli a všechno umějí, samozřejmě včetně toho, že jsou odborníci na předškolní vzdělávání, protože přece chodili do školky, vodili tam svoje děti, a teď tam dokonce chodí jejich vnoučata! No, co s tím, že? Asertivita je samozřejmě na místě, argumentace nezbytná a nadhled velmi potřebný. To vše chce zkušenosti a nějakou tu emoční inteligenci (kterou například já celkem postrádám). „Dobrý den, Terezka má zase mokré věci,“ oznamuje mi jeden děda fakt, který mi není neznámý. „Dobrý den, ano, jako všichni,“ odpovídám. „Jak je to možné?“ – „Protože jsme bobovali celý dopoledne na sněhu a má nekalitní oblečení, tak jí promoklo i to pod tím.“ – „A víte, že z toho může onemocnět, jo?“ – „Vím, a taky vím, že to není moje starost. Já jsem jí to oblečení nedal, takže pokud nemáte nějaký další stížnosti, vyřešte si tohle doma, nás se to netýká.“ A bylo.

Partnerský přístup

Prarodiče nejsou o moc jiní než rodiče. Vídáme je méně (což je dobře, protože pokud ne, není něco v pořádku!), ale i tak mají stejná práva a povinnosti jako jejich potomci. Tady teď odkážu na minulý článek o spolupráci s rodinou. Partnerský přístup je platný pro kohokoli, i když je samozřejmě, že starší lidé mají svá specifika, a proto je nutné k nim přistupovat s větší úctou, což je

ovšem něco, co by se mělo dít tak nějak samo o sobě, že? A nutno říct, že moje zkušenosti s prarodiči ve školce jsou až na mizivé výjimky jednoznačně pozitivní. Je to tím, že si váží času, který můžou trávit s vnoučaty? Možná mají větší životní zkušenosti a nevidí věci černě a bíle, ale spíš šedě. A také je to třeba proto, že toho už prostě tolik neřeší? Odpověď nemám, ale domnívám se, že to nejspíš bude kombinace všech těchto charakteristik. A na závěr jeden veselý rozhovor mezi mnou a jedním takovým moderním suprovým dědečkem. „Já vím, že to nesmíte, ale taky vím, jakej umí bejt ten náš Lukáš zlobič. Kdyžtak ho vemte někam stranou a normálně mu dejte přes zadek, jo? Von moc dobře ví, že kdyby něco řekl, tak mu ještě přidám,“ říká napůl ironicky, ale vím, že to myslí vážně. „To fakt nesmíme, ale věřte mi, že bysme čas vod času chtěli, asi si to dovedete představit,“ usmívám se. „Představit si to ani nedovedu, na to moje fantazie nestačí.“ – „Tak si představte den s Lukášem a vynásobte to pětadvaceti.“ – „No potěš pánbůh! Já bejt na vašem místě, tak mam do tejdne zlomený zápěstí, jestli mě chápete. Ale vážně, jste frajeři, strašně vám fandím, ty vaše ministerský by měli defenestrovat a moc si cením vaší práce.“ – „Děkujeme, vyřídím to celému sboru,“ mrkám na něj. To potěší každou duši, že? Kéž bychom to tak slýchali častěji. ■

Mgr. Ondřej Koželuh